

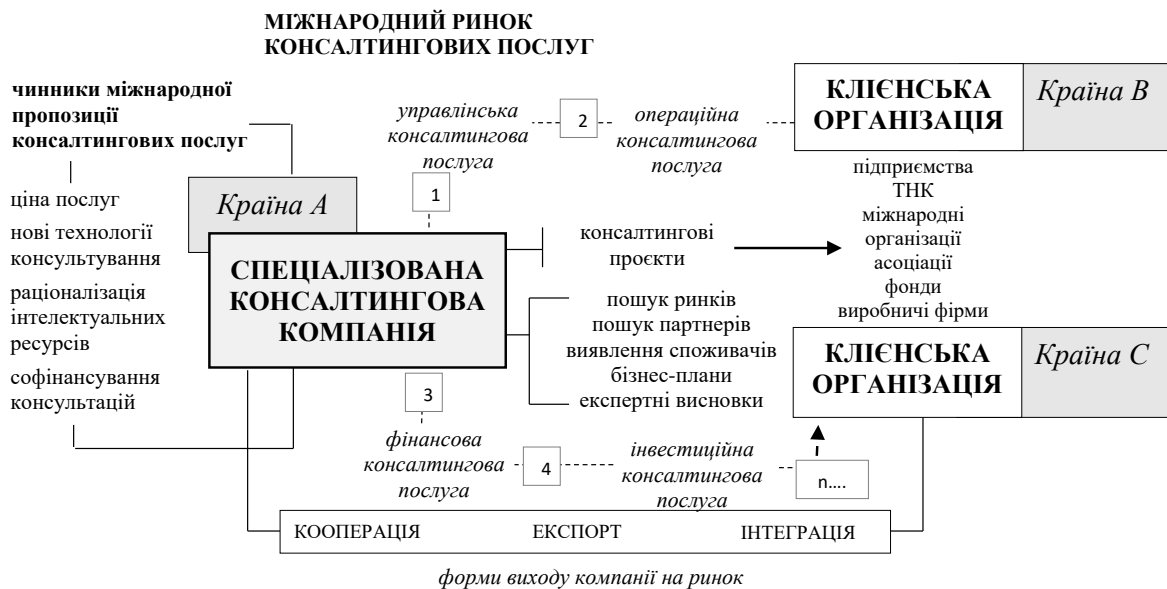
Чайка-Петегирич Л. Б.
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри зовнішньоекономічної діяльності
Херсонського національного технічного університету
м. Хмельницькій, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-290-9-8>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІІ ТРАНСФОРМАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ КОНСАЛТИНГОВИХ ПОСЛУГ

За останні кілька десятиліть міжнародний ринок консалтингу перетворився на багатомільярдну індустрію. Галузь не лише зросла у розмірах, статусі, а й глобальному охопленні. Саме тому, під глобальними консалтинговими фірмами сьогодні розуміють компанії, які здатні надавати міжнародну консультативну підтримку корпораціям, всесвітнім некомерційним організаціям і навіть урядам з міжнародними холдингами. Точна форма цього консультування охоплює весь спектр послуг і функцій, які потрібні більшості організацій для роботи. Глобальна консалтингова фірма може спеціалізуватися на обмеженому діапазоні консалтингових варіантів або пропонувати консультації майже щодо кожного аспекту діяльності.

Пропозицію ринку консалтингових послуг формують консалтингові транснаціональні корпорації (глобальні гравці: Accenture, Deloitte Touche Tohmatsu Limited, Total SA, PwC, Ernst & Young, KPMG, Aon P.L.C, Aon Hewitt, McKinsey & Company та Boston Consulting Group Inc), що мають розгалужену мережу регіональних представництв, багатофункціональні фірми з чисельністю штату професійних консультантів не менше ста осіб, вузькоспеціалізовані фірми, які працюють на запити малого й середнього бізнесу, навчальні центри та окремі консультанти. Якщо нещодавно більшість з них суттєво відрізнялась від жорстко інтегрованих пірамід класичних транснаціональних корпорацій, то останнім часом ключові рішення приймаються у штаб-квартирах та центральних офісах і реалізуються по всій міжнародній мережі, практично не залишаючи прав автономним місцевим філіям [1].

Рис. 1. Структура міжнародного ринку консалтингових послуг
Джерело: складено автором

Міжнародні бізнес-консалтингові фірми проводять дослідження ринку, щоб визначити рівень перспективності іноземних країн для клієнтів, рішень або послуг. Після обрання перспективних ніш, починається попереднє відкриття бізнесу, визначаються надійні та зацікавлені дистриб'ютори, клієнти й постачальники на конкретних цільових ринках (рис. 1). Єдиного шляху виходу на зовнішній ринок немає. Підприємство має обрати з професійною допомогою структуру, яка відповідає рівню його ресурсів, ринковому потенціалу, логістичним цілям та досвіду роботи в міжнародному середовищі вдаючись до управлінських, операційних та фінансово-інвестиційних консалтингових послуг. Поряд з перевагами, які міжнародні компанії отримують вдаючись до послуг консалтингу виокремлюють ряд перешкод, що стримують розвиток даної галузі в окремих країнах (табл. 1).

Протягом останніх років міжнародний ринок консалтингових послуг щорічно зростає, хоча темпи зростання відрізняються між розвиненими ринками та економіками, що розвиваються. Глобальний консалтинговий сектор із загальною вартістю близько 973 мільярдів доларів США [2] є одним із найбільших і найрозвиненіших ринків у галузі професійних послуг. Розвиток даної галузі напряму пов'язаний із розвитком світової економіки та поповнення дохідної частини бюджетів. У 2002 році сектор вперше за десятиліття зіткнувся зі скороченням, а потім ще більшим спадом між 2009 і 2011 роками внаслідок глобальної фінансової кризи.

**Переваги та перешкоди розвитку міжнародного ринку
консалтингових послуг**

ПЕРЕВАГИ	ПЕРЕШКОДИ
<ul style="list-style-type: none"> - диверсифікація ризиків; - покращення якості послуг, що надаються; - використання передових технологій; - підтримка виходу компаній на іноземні ринки; - налагодження вигідних комерційних контактів; - створення фірм локальної спеціалізації; - послаблення конкуренції між галузевими товаровиробниками; - інтелектуальна капіталізація; - стратегічний аналіз міжнародних ринків; - орієнтація на нові можливості; - пошук нових способів захисту торгівельних марок та інтелектуальної власності 	<ul style="list-style-type: none"> - зниження ділової підприємницької активності; - низька платоспроможність клієнтів; - високий рівень тінізації економіки; - відсутність культури роботи з незалежними експертами; - низькі оцінки корисності консалтингових послуг; - складність отримання об'єктивної інформації про діяльність консалтингових підприємств та їхні можливості; - відсутність гарантій конкретних результатів та позитивного ефекту від консалтингу; - труднощі у проведенні маркетингових досліджень та впровадженні інновацій; - обмеженість споживчого сегменту; - відсутність нормативного порядку ліцензування та сертифікації консалтингової діяльності

У період 2021–2022 рр. глобалізація відкрила шлях для більшої кількості спільних підприємств, іноземних інвестицій, глобальної експансії та створення потужностей міжнародними компаніями в регіонах із високим темпом розвитку. Цьому сприяли також швидке зростання Інтернету, автоматизація консультаційних процесів, використання переваг штучного інтелекту і розвиток безпеки даних. Поступово міжнародні підприємства почали реорганізовувати свою діяльність і відновилися від наслідків COVID-19, які раніше призвели до обмежувальних заходів, включаючи соціальне дистанціювання, віддалену роботу та закриття комерційної діяльності. Як наслідок, компанії все частіше почали створювати спільні підприємства з фірмами в інших країнах, щоб апробувати нові ринки. Сьогодні понад 80 % лівової частки ринку припадає на Північну Америку та Європу, слідом за ними ідуть країни Азіатсько-Тихоокеанського регіону та Близького Сходу.

Очікується, що в перспективі результатом глобалізації стане утворення більшої кількості спільних підприємств, транснаціональних корпорацій у регіонах, що швидко розвиваються, які потребуватимуть нового партнерства з міжнародними компаніями з надання консалтингових послуг.

Література:

1. Вергуненко Н. Трансформація ринку консалтингових послуг. Вісник КНТЕУ. 2013. Вип. 4. С. 15–24.

2. Global Management Consulting Services Market Report 2022 – Market Forecast, Trends And Strategies. URL: <https://www.thebusinessresearchcompany.com/press-release/global-management-consulting-services-market-2022>.